Praktijkvoorbeelden: duurzame arbeidsmarkttoeleiding van vluchtelingen

Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF, opgericht in 1948, is de oudste vluchtelingenorganisatie van Nederland. Wij begeleiden vluchtelingen bij hun studie en het vinden van een baan die aansluit bij hun capaciteiten. Veel vluchtelingen studeerden of werkten al in het land van herkomst. Hun diploma's worden in Nederland vaak niet erkend. Opnieuw studeren is hun enige kans om zich verder te ontwikkelen en hun talenten te benutten. Zo kunnen zij in Nederland een nieuw bestaan opbouwen en een zinvolle bijdrage leveren aan de samenleving.

In dit document leest u *best practices:* succesvolle samenwerkingen tussen het UAF en haar stakeholders met direct resultaat voor de vluchteling. Aan de slag!

Leerwerktraject voor technici in de bouw

Met een diploma van dit leerwerk traject op HBO niveau kunnen vluchtelingen aan de slag bij veel Nederlandse bouwbedrijven, want het is een gewilde kwalificatie.

Samenwerkingspartners
Bouwbedrijven waaronder Dura Vermeer, Visser&Smit, Van Wijnen, de Rotterdam Academy en het UAF.

Doel van het project
Gelijktijdig een diploma behalen en werkervaring opdoen, wat de kansen op duurzame arbeidsmarktdeelname in de bouwsector vergroot.

Achtergrond van het project
De bouwwereld is in ontwikkeling: er wordt steeds meer gebruik gemaakt van het BouwInformatieModel (BIM). Tijdens deze tweejarige Associate Degree opleiding op hbo-niveau leren studenten werken met dit model. Doordat bouwbedrijven steeds meer met het BIM werken, neemt de vraag naar personeel dat is opgeleid met dit model in een rap tempo toe. Vluchtelingstudenten leren niet alleen over het toepassen en implementeren van technieken, maar ook over de invloed hiervan op bedrijfsprocessen.

Doelgroep, toelatingseisen
Vluchtelingen die in het land van herkomst zijn opgeleid tot civieltechnisch of bouwkundig ingenieur. Nederlands taalniveau staatsexamen NT2 programma 2 (op alle vier gebieden) behaald.

Inhoud traject
De studenten starten tegelijkertijd met de studie met een duale werkplek of stage bij een bouwbedrijf. Het traject omvat drie dagen werken en 1 tot 1,5 dag per week studeren. Met het diploma kunnen ze aan de slag bij veel bouwbedrijven in Nederland, want het is een gewilde kwalificatie.
Belangrijk is een vangnet voor het inkomen in de 6 maanden indien de studenten nog geen volledige salaris ontvangen en de ondersteuning van werkgevers. Van gemeenten wordt gevraagd om gedurende de eerste maanden eventueel nog een bijstandsuitkering te verstrekken en de sollicitatieplicht op te schorten.

Duur van het project
2-jarige BIM-opleiding: een duale opleiding in combinatie met een stageplek of reeds betaalde werkplek. Doel is na maximaal 6 maanden de studenten in een betaalde baan te laten starten.

Rol van het UAF
Het UAF selecteert de kandidaten en vergoedt de studiekosten. Tijdens het traject begeleiden we de studenten waar nodig. Om ervoor te zorgen dat de deelnemers optimaal voorbereid aan de studie beginnen, bieden we sinds 2017 een schakeltraject aan op de Hogeschool Rotterdam.
De hogeschool geeft deze lessen kosteloos en het UAF vergoedt alle reiskosten. Het schakeltraject is tot stand gekomen op advies van deelnemers, docenten en het UAF.

Resultaten
Tot nu toe zijn veertien UAF-cliënten aangenomen op de opleiding. Vier van deze veertien cliënten hebben inmiddels een betaalde baan. Lees meer informatie op uaf.nl.

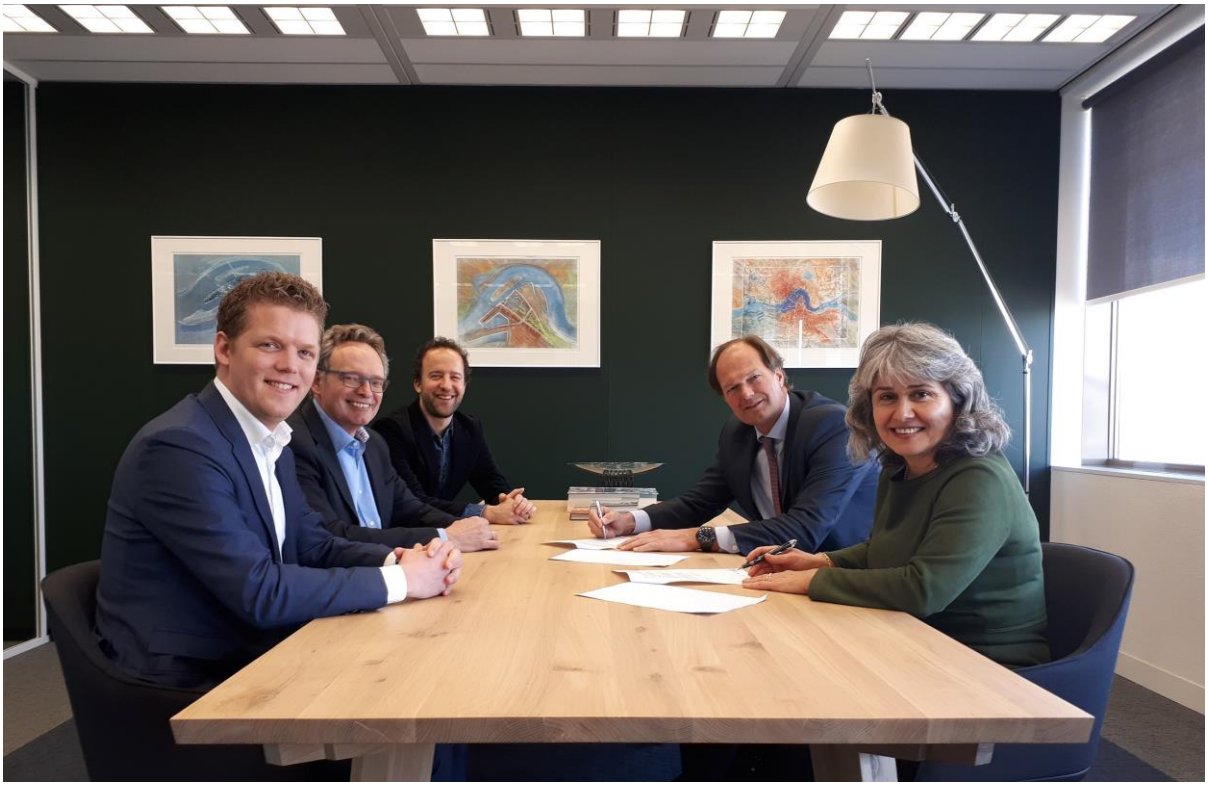

Foto,vanaf linksonder met de klok mee: David Venderbos (recruiter Dura Vermeer), Alfred Boot (directeur HR), Wout Smeets (arbeidsconsulent UAF), Job Dura (voorzitter Raad van Bestuur), Mardjan Seighali (directeur UAF).

Werkervaring opdoen tijdens studievoorbereiding

Mardjan Seighali, directeur van het UAF: 'De UvA werkt vanuit een duidelijke visie en heeft oog voor talent. Zo hoort het.'

Samenwerkingspartners
Universiteit van Amsterdam, gemeente Amsterdam, Hogeschool van Amsterdam en het UAF.

Doel van het project
Een betere startpositie op de arbeidsmarkt krijgen en tijdwinst boeken door werkervaring op te doen tijdens de studievoorbereiding.

Achtergrond van het project
Op de Universiteit van Amsterdam worden werkervaringsplekken gecreëerd voor vluchtelingen die door het UAF worden ondersteund en nog maar kort in Nederland zijn. Terwijl zij hun taalvaardigheid verbeteren en zich voorbereiden op een studie, doen ze werkervaring op. Dit betekent kostbare tijdwinst en vergroot hun arbeidsmarktkansen. Bij dit project zijn alle relevante spelers betrokken, waaronder de gemeente Amsterdam.

De werkzaamheden maken deel uit van het driejarige programma (2016-2018) dat de UvA vluchtelingen aanbiedt in het kader van het project *Werkervaringstraject Hoogopgeleide Vluchtelingen*. Dit project sluit aan bij het door de gemeente Amsterdam geïnitieerde *Actieprogramma Ondernemerschap en Werk voor Vluchtelingen.*

Doelgroep, toelatingseisen
Inhoud traject
Elke deelnemer krijgt een werkervaringsplaats. Een sociaal programma en loopbaanbegeleiding maken ook onderdeel uit van het project. Deze trainingen worden aangeboden:

- Loopbaanoriëntatie
- Nederlands op de werkvloer
- Sollicitatietrainingen
- Sociale en culturele activiteiten

Duur van het project
Zes maanden.

Rol van het UAF
Selectie van kandidaten, begeleiding en financiële ondersteuning waar nodig.

Resultaten
Van de eerste groep zijn vier kandidaten uitgestroomd naar een werkervaringsplek bij de Nederlandse Spoorwegen en twee naar regulier werk. Een kandidaat is trainee geworden bij de Gemeente Amsterdam in ene speciale statushouders traineepoule. Van de andere twee kandidaten is er een succesvol gestart met ene Master en de ander bereid zich verder voor op een opleidingstraject. Meer informatie vindt u op uaf.nl.

Pilot met schakelprogramma in Delft

Na een gedegen studievoorbereiding zijn deelnemers klaar om door te stromen naar het mbo, hbo of wo.

Samenwerkingspartners

Gemeente Delft, ROC Mondriaan, Haagse Hogeschool en het UAF.

Doel van het project

Het doel van de pilot is tweeledig:

1. Passende voorbereiding en aansluiting op het mbo3/4, het hbo en wo.
2. Intensief taalprogramma, waar nodig aangevuld met modules Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM) en Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt (ONA), als onderdeel van het inburgeringstraject gericht op het behalen van het inburgeringsdiploma of Staatsexamen I of II.

Achtergrond van het project

In de loop van 2015 stelde de gemeente Delft vast dat er geen integraal schakelprogramma in Delft of de regio is voor hoger opgeleide statushouders. Dit terwijl Delft in principe wel beschikt over alle ingrediënten om hoger opgeleide vluchtelingen te ondersteunen. Delft is immers een kennisstad met verschillende hogere onderwijsinstellingen. Daarnaast zijn er intensieve contacten met de woningbouwcoöperaties, waarmee goede afspraken zijn gemaakt over de huisvesting van vluchtelingen. Tenslotte heeft de Delftse Jongerenacademie warme contacten met het UAF.

Doelgroep

Statushouders met potentie voor doorstroom naar een reguliere opleiding in het mbo3, mbo4, het hbo of het wo.

Inhoud traject

Om aan een schakeljaar deel te kunnen nemen is het taalniveau B1 vereist. Daarom bestaat het schakelprogramma uit twee delen. Een voortraject van een half jaar om op een taalniveau te komen dat rond B1 ligt en een daadwerkelijk schakeljaar.

Duur van het project

Anderhalf jaar.

Rol van het UAF

Begeleiding en advies.

Resultaten

Nog niet beschikbaar.

Voortraject Verzorgende IG (mbo 3) in Amsterdam

In één jaar tijd voorbereiden met als doel: instromen in de BBL-opleiding in de ouderenzorg.

Samenwerkingspartners

Gemeente Amsterdam, WSP, ROC van Amsterdam, meerdere zorginstellingen zoals Cordaan, Amstelring, Amsta en Zorggroep Amsterdam Oost en het UAF.

Doel van het project

Voorbereiden op de BBL opleiding Verzorgende IG. De leerlingen die het voortraject succesvol doorlopen kunnen instromen in de mbo 3 opleiding verzorgende IG en gaan werken bij de participerende zorginstellingen in een betaalde BBL-plek.

Achtergrond van het project

In de komende jaren groeit de behoefte aan gekwalificeerd personeel in de ouderenzorg. Voor nieuwkomers die bezig zijn met het opbouwen van een toekomst in Nederland liggen hier kansen.

Doelgroep

Statushouders die willen werken in de ouderenzorg.

UAF-student Manna Haddish aan het werk als verzorgende. Foto: Aleksandra Mihajlovic

Toelatingseisen

Taalniveau moet minimaal niveau A2 zijn, zodat deelnemende vluchtelingen in een jaar tijd kunnen eindigen op B1 niveau als minimaal vereiste voor de instroom in de opleiding.

Inhoud traject
Een intensieve taalcursus (zodat vluchtelingen het staatsexamen Nederlands halen), rekenen (dat is een eis voor instroom in een mbo-opleiding) en beroepenoriëntatie. Bij de participerende zorginstellingen vindt een aantal maanden lang, voor 2 dagen in de week, snuffelstages plaats zodat de deelnemer een goed beeld krijgt van het beroep dat hij of zij gaat uitoefenen. Tegelijkertijd krijgt de zorginstelling de kans de deelnemer te leren kennen en zodat de stap naar een contract op leerwerkbasis niet groot is.

Duur van het project
Minimaal 6 maanden en maximaal 12 maanden, afhankelijk van het taalniveau en de leerbaarheid van de leerling.

Rol van het UAF
Advies en kennisdeling aan de partners bij het ontwikkelen van het project, verbindende rol, voorlichting aan vluchtelingen, werving van kandidaten en doorverwijzen naar betrokken organisaties.

Resultaten
In september 2017 zijn 18 deelnemers gestart met het traject. Allen zijn ze geplaatst bij zorginstellingen voor hun stage. Bij de evaluatie in februari 2018 is gebleken dat de meeste leerlingen met succes het traject doorlopen. Toch is er ook een aantal leerlingen waarvan men weet dat zij niet in staat zullen zijn niveau 3 te behalen. Om uitval te voorkomen is de mogelijkheid (bij zowel de gemeente, de zorginstellingen en het ROC) gecreëerd dat deze leerlingen in september 2018 kunnen instromen in de mbo opleiding Helpende/Verzorgende (niveau 2).

Vanwege het succes en de bereidheid om te investeren in deze doelgroep, is in februari 2018 een tweede groep geworven en gestart. Ditmaal betreft het een groep van 16 deelnemers. Geleerd van de aandachtspunten bij de eerste groep, is de selectie van de deelnemers van deze tweede groep strenger geweest, zodat het doel (uitstroom naar niveau 3) mogelijk is.

Verkorte opleiding tot wiskunde-, scheikunde- of natuurkundedocent
Een mooi voorbeeld van een win-win-situatie, omdat er een tekort is aan docenten in exacte vakken.

Samenwerkingspartners
Universiteit Leiden (ICLON), The Mobile Educator en het UAF.

Doel van het project
Na een verkort opleidingstraject aan de slag als wiskunde-, scheikunde- of natuurkundedocent in het middelbaar onderwijs.

Achtergrond van het project
In het voortgezet onderwijs in Nederland is een groot tekort aan bevoegde docenten voor de vakken wiskunde, natuurkunde, scheikunde en informatica. Hier liggen kansen voor vluchtelingen die in het land van herkomst werkzaam waren als docent.

Doelgroep
Vluchtelingen met een verblijfsstatus die ervaring hebben met lesgeven.

Voorlichtingsbijeenkomst voor vluchtelingen met interesse in het ICLON-traject

Toelatingseisen
Kandidaten moeten een opleiding hebben die gelijkwaardig is aan een Nederlandse universitaire bachelor in een van de vakken wiskunde, natuurkunde, scheikunde of informatica. Daarnaast moeten zij ervaring hebben met lesgeven en de Nederlandse taal beheersen op ruim B1-niveau.

Inhoud traject
In het eerste deel van het traject maken de deelnemers kennis met de organisatie en de cultuur van het Nederlandse onderwijs via lezingen, workshops en schoolbezoeken. Vervolgens volgen de deelnemers een intensieve taaltraining bij het Academisch Talencentrum van de Universiteit Leiden. Na deze training beheersen de studenten het Nederlands op ruim niveau B2. Dit is namelijk het minimale niveau dat nodig is om les te kunnen geven. Het derde deel is de eigenlijke lerarenopleiding, waarin vakken zoals pedagogiek, vakdidactiek en adolescentiepsychologie aan bod komen. Daarnaast loopt de student stage op een middelbare school. Aan het einde van dit traject wordt een beperkte tweedegraads onderwijsbevoegdheid behaald. Dat betekent dat de afgestudeerde docent kan lesgeven in de onderbouw van vwo, havo en vmbo-theoretische leerweg.

Duur van het project
Van september 2017 tot juni 2018.

Rol van het UAF
Voorlichting aan vluchtelingen, selectie van kandidaten, doorverwijzen naar betrokken organisaties. Tijdens het traject biedt het UAF begeleiding en financiële ondersteuning waar nodig.

Resultaten
Een groep van vier deelnemers is gestart. Niet elke kandidaat is direct toegelaten, omdat de ingangseisen streng zijn. Kandidaten moeten beschikken over een universitaire bachelor, terwijl Syrische universiteitsdiploma's hier vaak op hbo-niveau worden gewaardeerd. Het UAF tracht dergelijke knelpunten op te lossen.

Pilot met pre-bachelor voor ICT'ers

Wethouder Jongerius (Welzijn en Zorg): 'Een mooie kans voor mensen die een nieuwe start in onze stad willen maken en voor de ICT-branche, waar we een tekort aan ICT-krachten hebben.'

Samenwerkingspartners
Hogeschool Utrecht, gemeente Utrecht, AFAS Software en het UAF.

Doel van het project
Gericht voorbereiden op een ICT-opleiding en zo de kansen vergroten op een baan.

Achtergrond van het project
De pilot sluit aan bij de potentie van de vluchtelingstudenten én bij de vraag op de arbeidsmarkt.

Jan Bogerd (voorzitter college van bestuur HU): 'Als opleidingsinstituut willen wij graag een bijdrage leveren aan een toekomstperspectief voor vluchtelingstudenten en hen met deze pre- bachelor een goed arbeidsmarktperspectief geven in de ICT sector van Utrecht.'

Bas van der Veldt (CEO AFAS Software): 'Wij zitten in de ict-sector te springen om goede mensen en het is zonde om het aanwezige potentieel in de groep statushouders niet te benutten.'

V.l.n.r. Bas van der Veldt (Algemeen Directeur AFAS), Margriet Jongerius (wethouder Utrecht), Jan Bogerd (voorzitter CvB Hogeschool Utrecht) en Mardjan Seighali (directeur UAF)

Doelgroep, toelatingseisen
Hoogopgeleide statushouders met een ICT-achtergrond.

Inhoud traject
De HU biedt de deelnemers gedurende zes maanden vakken aan op het gebied van ICT en de Nederlandse taal. In samenwerking met AFAS Software worden deelnemers voorbereid op een ICT-baan in Nederland. De opleiding is speciaal ontwikkeld voor deze doelgroep. Hierbij is gebruik gemaakt van de expertise van het UAF, net als voor de begeleiding van de studenten.

Duur van het project
Een half jaar.

Rol van het UAF
Voorlichting aan vluchtelingen, selectie van kandidaten, doorverwijzen naar betrokken organisaties. Tijdens het traject biedt het UAF begeleiding en financiële ondersteuning waar nodig.

Resultaten
Drieëntwintig deelnemers hebben het traject succesvol afgerond.
De pre-bacheloropleiding wordt, na een geslaagde pilot-fase, voortgezet. De opleiding wordt uitgebreid van een half jaar naar een jaar, en naar andere vakgebieden. Zoals Built Environment en de lerarenopleidingen voor het voortgezet onderwijs. Daarnaast zal er meer aandacht zijn voor de integratie van de taallessen, training van studievaardigheden en vak inhoud in de opleiding.

Opleidingstraject Elektrotechniek (mbo 3-4)

Gekwalificeerde vakmensen kunnen zó aan de slag.

Samenwerkingspartners

Alliander, opleidingsinstituut Temphory en het UAF.

Temphory handelt onder de vlag van ROC Graafschap, zodat het mbo-diploma erkend wordt.

Doel van het project

Aan de slag als technicus in de energiebranche.

Achtergrond van het project

In de energiebranche is behoefte aan gekwalificeerde onderhoudsmonteurs en elektrotechnici.

Doelgroep

Vluchtelingen die willen leren en werken in de energiebranche.

TechniekBeeldbank.nu

Toelatingseisen

Achtergrond in elektrotechniek, minimaal taalniveau B1 (voor behalen van mbo 3 diploma).

Inhoud traject

Leerlingen volgen een verkorte opleiding van 24 weken bij Temphory, waarbij zowel techniek als taal aan bod komen. Na deze 24 weken gaan zij aan het werk (met een betaald leerwerkcontract BBL) bij aannemersbedrijven uit het netwerk van Alliander. Na 1 jaar hebben zij hun diploma behaald en kunnen zij aan het werk bij Alliander. Tijdens deze baan hebben zij de mogelijkheid door te gaan met leren en werken met als doel het diploma te behalen op mbo 4 niveau.

Duur van het project

Na 1 jaar: diploma 1ste monteur Laag- en middenspannings-distributie (mbo 3)

Na 2 jaar: diploma Technicus Elektrotechniek (mbo 4)

Betaald werk start meteen na afronding van de opleiding (theorie), na 24 weken.

Rol van het UAF

Advies en kennisdeling aan de partners bij het ontwikkelen van het project , voorlichting aan vluchtelingen en begeleiders (bijv. klantmanagers van gemeentes) , werving en voorselectie van kandidaten. Tijdens het traject biedt het UAF begeleiding waar nodig.

Resultaten

Nog niet beschikbaar. Het traject is gestart november 2017.

Gemotiveerde vluchtelingen aan de slag als roostermaker

Brenda Teunissen van het UAF: 'Het traject levert een certificaat op waarmee de deelnemers een grote kans maken op een baan. Ze worden eerst een jaar lang gedetacheerd door het bureau en gaan daarna op eigen kracht verder. Dat is ook precies wat ze graag willen: hun eigen broek ophouden.'

Samenwerkingspartners
Omix en het UAF

Doel en achtergrond van het project
In het onderwijs is behoefte aan goede roostermakers. Daarom zijn Omix en het UAF gestart met dit gezamenlijke opleidingstraject. Het doel is om vluchtelingen op een snelle en innovatie manier aan werk te helpen.

Afsluitende presentatie van een deelnemer aan het eerste Omix-traject. Foto: Ellen van Zeijts, UAF

Doelgroep, toelatingseisen
Hoogopgeleide vluchtelingen die affiniteit hebben met ict en planning en het Nederlands op B2-niveau beheersen.

Inhoud traject
Taalcursus Nederlands, lessen over het onderwijsveld, kennismaking met diverse roostersystemen. Training in communicatieve vaardigheden.

Duur van het project
Deelnemers volgen tien weken les, waarvan zij twee weken stage lopen.

Rol van het UAF
Selectie van kandidaten. Begeleiding en ondersteuning waar nodig. Aanvullende taalcursus verzorgen.

Resultaten
Van de eerste groep met negen participanten hebben er zeven hun diploma gehaald. Eén van hen kreeg direct een baan. Omix en het UAF hebben na een uitgebreide evaluatie besloten om door te gaan met deze samenwerking. Het idee is wel om een nieuwe groep een ander leertraject aan te bieden: dit zal vooral langer zijn en meer praktijk/oefenen bevatten. Daarmee hopen we dat we roostermakers afleveren die nog dichter bij de vraag van de markt staan.

Claudia van den Aardweg, manager Omix Roostervakschool: 'Het was een heel prettige samenwerking met het UAF. Zij namen ons werk uit handen door geschikte kandidaten voor ons te selecteren. Om er zeker van te zijn dat iedereen kon meekomen, organiseerden we voorafgaand aan het traject vier weken extra taallessen van taalorganisatie En Nu Nederlands. De deelnemers waren ontzettend enthousiast en gemotiveerd.'

De eerste lichting Omix-deelnemers heeft hun tracé succesvol afgerond. Foto: Ellen van Zeijts, UAF

In één jaar tijd als kapper aan de slag

'In dit geval knipt de schaar aan twee kanten'

Samenwerkingspartners
L'Oréal, de Nederlandse Kappersakademie en het UAF.

Doel van het project
Een verkort traject naar werk voor mensen met een vluchtelingachtergrond die kapper willen worden. Normaal gesproken duurt de avondopleiding tot Allround Hairstylist twee jaar. Dit traject is intensiever, zodat deelnemers al na één jaar hun diploma kunnen halen. In de opleiding leren zij alles wat nodig is om kapper te worden, zowel de theorie als de praktijk.

Achtergrond van het project
De kappersbranche wil vluchtelingen een kans geven op een opleiding en werk. Om deze reden starten de samenwerkingspartners een opleiding tot *allround hairstylist*, speciaal voor de doelgroep statushouders.

Doelgroep
Vluchtelingen met een verblijfstatus die in het land van herkomst al kapper waren of de droom hebben om kapper te worden.

Toelatingseisen

- Goede beheersing Nederlandse taal (B1+ niveau of hoger)
- Gemotiveerd om als kapper te gaan werken
- Flexibel en beschikbaar (twee avonden per week naar school en stagelopen op zaterdagen)
- Indien de deelnemer een uitkering ontvangt: toestemming van de gemeente om deze opleiding te volgen

Inhoud traject
De opleiding duurt een jaar en bestaat uit twee delen: Hairstylist I en Hairstylist II.

De lessen vinden in de avonduren plaats (2x per week van 19-22 uur) bij de Nederlandse Kappersakademie in Amersfoort. Na 10 weken gaan de deelnemers op de zaterdagen stagelopen in de kapsalon. Na 40 lesavonden doen zij het praktijkexamen Hairstylist I. Na het behalen van dit certificaat stromen zij door naar de vervolgopleiding Hair Styling II. Na afronding van beide onderdelen krijgen de deelnemers het diploma Hairstylist II en kunnen zij aan het werk als kapper.

Duur van het traject
Door de intensiteit van de opleiding duurt het traject één jaar in plaats van twee.

Rol van het UAF
Selectie van kandidaten, begeleiding en financiële ondersteuning waar nodig. Toelichting:

- Via de mbo-helpdesk wijst het UAF potentiële deelnemers op de nieuwe kappersopleiding. We gaan na of ze aan de toelatingseisen voldoen en brengen de juiste kandidaten in contact met het opleidingsinstituut.
- De studiekosten bedragen normaal gesproken €4.300 per persoon. De Nederlandse Kappersakademie heeft dit bedrag verlaagt naar €3.500. Deze kosten worden betaald door L'Oréal en het UAF. Reiskosten om naar de Kappersakademie Amersfoort te gaan, betalen de deelnemers zelf.
- Na het behalen van het diploma krijgen de deelnemers begeleiding bij het zoeken naar een betaalde baan. L'Oréal heeft een groot netwerk van kapsalons en het UAF zorgt ervoor dat deelnemers goed voorbereid en met vertrouwen de arbeidsmarkt op gaan.

Resultaten
Nog niet beschikbaar. Het project is gestart eind november 2017.